

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра психології

ЗАТВЕРДЖЕНО
Факультет гуманітарно-педагогічний
19 червня 2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**ПРАКТИКУМ З ПСИХОЛОГІЧНОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ ТА
ПСИХОТЕРАПІЇ**

Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Спеціальність 053 «Психологія»

Освітня програма «Психологія» (ОС Магістр)

Факультет гуманітарно-педагогічний

Розробники: професор кафедри психології, доктор психологічних наук,
професор,

Мирослава САДОВА

Київ – 2025 р.

1. Опис навчальної дисципліни

ПРАКТИКУМ ІЗ ПСИХОЛОГІЧНОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ ТА ПСИХОТЕРАПІЇ

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Галузь знань	05 «Соціальні та поведінкові науки»	
Спеціальність	053 «Психологія»	
Освітній ступінь	Магістр	
Освітня програма	Психологія	
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	3	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	2	
Форма контролю	Екзамен	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	1	
Семестр	2	
Лекційні заняття	15 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	15 год.	год.
Лабораторні заняття	- год.	год.
Самостійна робота	90 год.	год.
Індивідуальні завдання	- год.	год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	2 год.	

1. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Практикум із психологічного консультування та психотерапії» є систематизація і поглиблення знань студентів, отриманих ними у ході вивчення курсу «Психотерапія» і «Основи психологічного консультування»; формування у студентів стійких умінь та навиків психологічного консультування і психотерапії, засвоєння студентами основних практичних прийомів психологічного консультування і психотерапії, а також створення умов для розвитку професійної самосвідомості студентів.

У курсі розглядаються етичні принципи в психологічному консультуванні та психотерапії, способи психологічного впливу на клієнта, основні вимоги до особистості консультанта (психотерапевта), особливості організації консультативного процесу, базові техніки і методи терапевтичного втручання; розкриваються особливості консультування в різних сферах психологічної діяльності.

Завдання курсу – аналіз та вивчення основних психологічних напрямків в консультуванні; оволодіння методиками та практичними навиками здійснення психологічного консультування, що матиме наслідком вирішення проблем клієнта, оволодіння набором процедур (технік, методів), спрямованих на надання ефективної психологічної допомоги, вироблення власного стилю психологічного консультування.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є система теоретичних положень і відповідних практичних заходів, спрямованих на допомогу клієнтові у вирішенні психологічних проблем, що перешкоджають соціальній самореалізації.

Міждисциплінарні зв'язки: психологічна допомога особистості, диференційна психологія, організаційна психологія.

Набуття компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) у професійній діяльності.
- ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми в царині психологічної науки й практики.
- ЗК5. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності зі збереженням власної ідентичності.
- ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- ЗК8. Здатність розробляти та управляти проектами.
- ЗК9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
- ЗК10. Здатність спілкуватися іноземною мовою, у тому числі у професійній сфері.

Спеціальні компетентності (СК):

- СК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та/або практики.
- СК3. Здатність обирати і застосовувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.
- СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.
- СК5. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.
- СК6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.
- СК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових

ситуацій професійної діяльності.

СК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен досягти таких програмних результатів навчання:

ПРН 1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПРН 2. Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.

ПРН 5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.

ПРН 6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.

ПРН 7. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях, у тому числі іноземною мовою.

ПРН 8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.

ПРН 9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

ПРН 10. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.

Програма вивчення обов'язкової навчальної дисципліни «Практикум з психологічного консультування та психотерапії» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів напряму 053 «Психологія».

2. Програма та структура навчальної дисципліни

повного терміну денної (заочної) форми здобуття вищої освіти.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усьо го	у тому числі					усьо го	у тому числі				
		л	пр.	лаб	інд.	ср.		л	пр.	лаб.	інд.	ср.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Практикум з психологічного консультування та психотерапії : основні поняття і базові принципи												
Тема 1. Психологічне консультування та психотерапія як сфери психологічної практики	9	1	1			7						
Тема 2. Професіоналізм психолога-практика. Розвиток власної теоретичної орієнтації.	11	1	1			9						
Тема 3. Особистість клієнта в психологічному консультуванні та психотерапії.	10	1	1			8						
Разом за змістовим модулем 1	30	3	3			24						
Змістовий модуль 2. Практикум із психологічного консультування.												
Тема 1. Консультативна бесіда як основний метод роботи психолога-консультанта	8	1	1			6						

Тема 2. Просторові та часові аспекти психологічного консультування	8	1	1			6						
Тема 3. Етичні принципи психологічного консультування. Консультативний дискурс.	7	1	1			5						
Тема 4. Структура процесу психологічного консультування	8	1	1			6						
Тема 5. Техніки і методи консультування. Форми консультування.	8	1	1			6						
Тема 6. Основні феномени професійної взаємодії психолога та клієнта	7	1	1			5						
Разом за змістовим модулем 2	46	6	6			34						
Змістовий модуль 3. Практикум із психотерапії												
Тема 1. Стратегії і зміст психотерапевтичного процесу	7	1	1			5						
Тема 2. Специфіка психодинамічного напрямку у трактуванні психологічних проблем	7	1	1			5						
Тема 3. Психотехніки в когнітивній психотерапії при емоційних розладах	7	1	1			5						
Тема 4. Поведінковий напрямок в психотерапії. Основні техніки.	8	1	1			6						
Тема 5. Практичне застосування екзистенційно-гуманістичної терапії	8	1	1			6						
Тема 6. Вітчизняні традиції у практиці надання психологічної допомоги і специфіка підготовки психолога-практика	7	1	1			5						
Разом за змістовим модулем 3	44	6	6			32						
Усього годин	120	15	15			90						

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Практикум з психологічного консультування як навчальна дисципліна та як вид психологічної допомоги	1
2	Вимоги до психолога-практика	1
3	Особистість клієнта в психологічному консультуванні та психотерапії	1
4	Консультативна бесіда як основний метод роботи психолога-консультанта	
5	Організаційні аспекти роботи психолога. Просторові та часові аспекти психологічного консультування	1
6	Принципи консультативної роботи. Консультативний (психотерапевтичний) дискурс	1

7	Структура процесу психологічного консультування	1
8	Техніки, методи і форми консультування	2
9	Основні феномени професійної взаємодії психолога та клієнта	1
10	Стратегії і зміст психотерапевтичного процесу	1
11	Основні поняття та техніки психодинамічного напрямку в психотерапії	1
12	Когнітивна психотерапія : основні поняття, техніки в психологічному консультуванні	1
13	Основні поняття та техніки поведінкової психотерапії	1
14	Феноменологічний напрямок в психотерапії	1
15	Вітчизняні традиції у практиці надання психологічної допомоги	1
	Всього	15

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Практикум з психологічного консультування як навчальна дисципліна та як вид психологічної допомоги	1
2	Вимоги до психолога- практика	1
3	Особистість клієнта в психологічному консультуванні та психотерапії	1
4	Консультативна бесіда як основний метод роботи психолога-консультанта	
5	Організаційні аспекти роботи психолога. Просторові та часові аспекти психологічного консультування	1
6	Принципи консультативної роботи. Консультативний (психотерапевтичний) дискурс	1
7	Структура процесу психологічного консультування	1
8	Техніки, методи і форми консультування	2
9	Основні феномени професійної взаємодії психолога та клієнта	1
10	Стратегії і зміст психотерапевтичного процесу	1
11	Основні поняття та техніки психодинамічного напрямку в психотерапії	1
12	Когнітивна психотерапія : основні поняття, техніки в психологічному консультуванні	1
13	Основні поняття та техніки поведінкової психотерапії	1
14	Феноменологічний напрямок в психотерапії	1

15	Вітчизняні традиції у практиці надання психологічної допомоги	1
	Всього	15

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Розповісти та навести приклади щодо технік за об'єктом дослідження курсової роботи	6
2	Проаналізувати відео за методами та напрямками роботи психолога	6
3	Навести приклади стилів фасилітації: який де доречно застосовувати психологу.	6
4	Навести приклади технік за перефразування і узагальнення.	6
5	Навести приклади технік за напрямком психоаналітичним	6
6	Навести приклади технік за напрямком когнітивним	6
7	Навести приклади технік за напрямком біхевіоральним	6
8	Навести приклади технік за напрямком гуманістичним	6
9	Навести приклади технік за напрямком екзистенційним	6
10	Розповісти та навести приклади технік підбадьорення і заспокоювання,	6
11	Розповісти та навести приклади технік інтерпретація та надання інформації.	6
12	Навести приклади та розповісти про застосування в консультативній роботі малюнкових методик	6
13	Розповісти та навести приклади технік конфронтації та саморозкриття.	6
14	Розповісти та навести приклади технік резюмування, узагальнення.	6
15	Розповісти та навести приклади техніки «аналіз сновидінь»	6
	Всього	90

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- захист лабораторних / практичних, розрахункових / графічних робіт, проєктів;
- пірінгове оцінювання, самооцінювання.

7. Методи навчання

1. Словесні:

- лекція (усний виклад великого за обсягом та логічною побудовою навчального матеріалу, займає основну частину часу відповідних занять),
- пояснення (змісту основних психологічних напрямів, особливостей методик та психотехнік під час практичних занять),
- розповідь (опис практичних заходів, спрямованих на надання психологічної допомоги),
- бесіда (репродуктивна – на початку кожного практичного заняття, катехізисна – наприкінці лекційних та практичних занять, евристична – на початку лекційних та практичних занять),
- робота з підручниками, навчальними посібниками, науковими статтями (аналіз теоретичного матеріалу під час виконання завдань самостійної роботи з подальшим формулюванням висновків, побудовою таблиць та схем).

2. Наочні:

- ілюстрування (наукові статті, автореферати з описами наукових досліджень у галузі практикуму із психологічного консультування та психотерапії під час практичних занять),
- демонстрування (показ особливостей застосування методів наукового дослідження під час практичних занять),
- самостійне спостереження (апеляція до життєвого досвіду студентів, що стосується матеріалу лекційних та практичних занять).

3. Практичні:

- тренувальні вправи (розв'язування задач на застосування набутих знань, тренування у підборі методів дослідження психологічних особливостей особистості під час практичних занять, робота у командах),
- тести (виконання завдань, що перевіряють розуміння навчального матеріалу).

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінюють знання здобувача вищої освіти за 100-бальною шкалою, яку переводить у національну оцінку згідно з чинним «Положенням про екзамени та заліки у НУБіП України».

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1.		
Лекції (за наявності оцінювання)		-
Лабораторна/практичні роботи		10
Самостійні роботи (за наявності)		5
Модульна контрольна робота 1.		30

Разом за модулем 1		100
Модуль 2.		
Лекції (за наявності оцінювання)		-
Лабораторна/практичні роботи		10
Самостійні роботи (за наявності)		5
Модульна контрольна робота 2.		30
Разом за модулем 2		100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 * 0,7 \leq 70$	
Екзамен/залік		30
Разом за курс	(Навчальна робота + екзамен) ≤ 100	
Курсовий проєкт/робота (за наявності)		-

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедайнів та перескладання:	<i>НАПРИКЛАД:</i> роботи, які здають із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	<i>НАПРИКЛАД:</i> списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонено (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові покликання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	<i>НАПРИКЛАД:</i> відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в онлайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення

1. Практикум з психологічного консультування та психотерапії: ЕНК [для студентів спеціальності «Психологія»]. К.: НУБіП, 2020. URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=4626>
2. Конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді. URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=4626>;
3. Садова М.А. Практикум з психологічного консультування та психотерапії: силабус [для студентів спеціальності «Психологія»].

10. Рекомендована література

Основна

1. Бріер Д., Скотт К. Основи травмофокусованої психотерапії. Львів : Свічадо, 2015. 448 с.
2. Bisson, JI & Lewis, C. (2009), Systematic Review of Psychological First Aid, Commissioned by the World Health Organization (available upon request).
3. Васьківська С.В. Соціально-психологічний супровід клієнтів: технологія ведення консультативного діалогу: навч. посіб. Київ:Главник, 2006. 128 с.
4. EMDR. Подолання наслідків психотравми. Практичний посібник / за ред. Арне Гофмана. Львів : ТЗОВ Видавництво «Свічадо», 2017. 259 с.
5. Мюллер М. Якщо ви пережили психотравмуючу подію / пер. з англ. Діана Бусько; наук. ред. Катерина Явна. (Серія «Сам собі психотерапевт»). Львів : Видавництво Українського католицького університету, 2014. 120 с.
6. Федоренко Р.П., К.І.Шкарлатюк К.І. Психологічний практикум з консультування: зміст, прийоми, технології [навчальний посібник для студентів внз]. Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2012. 200 с.
7. Hobfoll, S, Watson, P, Bell, C, Bryant, R, Brymer, M, Friedman, M, et al. (2007) Five essential elements of immediate and mid-term mass trauma intervention: Empirical evidence. *Psychiatry* 70 (4): 283-315.

Допоміжна

1. Байєр О.О. Життєві кризи особистості: навч. посіб. Д.: Вид-во Дніпропетр. нац. ун-ту, 2010. 244 с.
2. Галян І.М. Психодіагностика: навч. посібн. Київ: Академвидав, 2011. 464 с.
3. Корольчук М.С. Психологічне забезпечення психічного і фізичного здоров'я. К.:ІНКОС, 2002. 272 с.
4. Корольчук М.С., Крайнюк В.М. Соціально-психологічне забезпечення діяльності в звичайних та екстремальних ситуаціях :навч. посіб. для студентів вищих навч. закладів. К.:Ніка-Центр, 2009, 580 с.
5. Методичні рекомендації по проведенню тренінгу-курсу для підлітків з питань просвітницької роботи щодо здорового способу життя. Київ :

- Навчальна книга, 2002. 47 с.
6. Соціально-психологічні технології відновлення особистості після травматичних подій: практ. посіб / за наук. ред. Т.М.Титаренко. Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Кропивницький: Імекс-ЛТД, 2019. 220 с.
 7. Титаренко Т.М. Життєві кризи: технології консультування. В 2-х частинах. Київ: Главник, 2007. 257 с.
 8. Цимбалюк І.М. Психологічна консультація та корекція : навч. посіб. Рівне:ЦНТІ, 2001. 111 с.
 9. Яценко Т.С., Глузман О.В., Калашник І.В. Глибинна психологія. Діагностика та корекція тенденції до психологічної смерті: навч. посібник. Ялта: РВВ КГУ, 2008. 203 с.

Інформаційні ресурси

1. Концепція розвитку охорони психічного здоров'я в Україні на період до 2030 року. URL: zakon.rada.gov.ua/go/1018-2017-p
2. МКБ 10 – Международная классификация болезней 10-го пересмотра. URL: <http://mkb-10.com/index.php?pid-4257>
3. Найдьонов М. І. Психологія травмівних ситуацій. Презентація онлайн. URL: science.radioritual.ru/5957669472195397.html
4. Первая психологическая помощь. Работа психолога в чрезвычайных ситуациях: видеолекция. URL: <https://youtu.be/l2NOENidxQI> (Дата звернення: 22.02.2017 р.). Найдьонов М. І. Психологія травмівних ситуацій. Презентація онлайн. URL: science.radioritual.ru/5957669472195397.html
5. Психотерапия. Работа с гореванием : видеолекция. URL: <https://youtu.be/pyqICI8j5OA> (Дата звернення: 23.10.2018 р.).
6. Ягнюк К.В. Анатомия терапевтического вмешательства: типология техник /Журнал практической психологии и психоанализа. 2010. №3 [Электронный ресурс]. Режим доступа: [http:// www.psychol.ras. ru/ippp-pfr/ journal](http://www.psychol.ras.ru/ippp-pfr/journal).